

طبیعت گردی و بازخوانی تاریخ

در «تامرادی»

گزارش اختصاصی از سفر به یک تنگه سرسبز و استراتژیک که علاوه بر فراهم کردن تجربه فراز و فرودهای هیجان انگیز در اعماق کوه‌های کهگیلویه و بویر احمد، به تاریخ این مرز و بوم گره خورده است

مریم شیعهزاده | روزنامه نگار

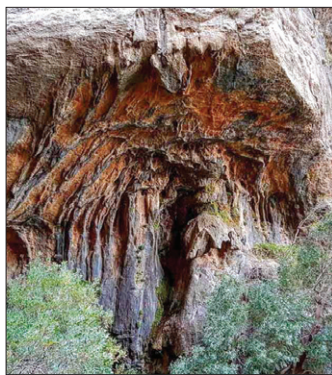
پرونده

در نور دی، تجربه تکرار نشدنی و منحصر به فردی است که شرح مفصل آن در قالب کلمات ممکن نیست. با این حال و در پرونده‌های زندگی سلام، هرازگاهی برایتان از حال و هوای پیمایش دره‌های مختلف ایران می‌نویسیم تا شاید یک روز ترغیب شدید و برای اولین تجربه در نور دی، به دل زمین زدید. این بار به سراغ یکی از تنگه‌های جذاب و استراتژیک ایران می‌رویم. جایی که فارغ از اهمیت امروز آن در صنعت گردشگری کشور، به تاریخ این مرز و بوم گره خورده است و در گذشته‌های دور، شاهد شجاعت و رشادت مردان و زنان این سرزمین بوده است. تنگه تامرادی، بی‌شک یکی از زیباترین جاذبه‌های طبیعی استان کهگیلویه و بویر احمد است که هر سال جمعیت زیادی برای بازدید از آبشار آن یا پیمایش فنی تنگه تامرادی، راهی این نقطه از کشور می‌شوند. «تامرادی» نام نزدیک‌ترین روستا به این منطقه گردشگری و نام یکی از بزرگ‌ترین طوایف بویر احمد است. این تنگه تا شهر یاسوج حدود ۴۶ کیلومتر و ۵۰ دقیقه فاصله دارد و پیمایش فنی کامل آن، حدود ۶ ساعت زمان می‌برد. این تنگه مناسب برای دره‌اولی‌هاست و در جه سختی آن ۳ از ۷ تخمین زده می‌شود. در پرونده امروز زندگی سلام، سفری کاغذی به این دره خواهیم داشت که اواخر تابستان زمان مناسبی برای سفر به آن جاست و البته از ویژگی‌های آن خواهیم گفت.

سوابق تاریخی

و استراتژیک این دره

قدم زدن در محیطی که پیشتر جنگجویان و دلاوران ایرانی در آن گام برداشته‌اند، تجربه متفاوتی است. در سال‌هایی که انگلیسی‌ها به خاک ایران تجاوز کردند، درگیری‌های بسیاری میان آنان و طایفه بویر احمد رخ داد تا جایی که سفیر انگلیس در پیامی به لندن اعلام کرد که این طایفه عرصه را بر نیروهای این کشور تنگ کرده است و باید اقدام نظامی علیه آنان صورت بگیرد. پهلوی اول که عشایر و سبک‌زندگی کوچ‌رویی آنان را مایه ننگ و عقب ماندگی کشور می‌دانست، بر سر تقسیم اراضی با آنان اختلاف داشت و از طرفی به دنبال کسب رضایت انگلیسی‌ها بود، بلافاصله با خشونت وارد عمل شد. در سال ۱۳۰۶ قشون دولت، برای سرکوب بویر احمد به راه افتاد و با توپ، زره‌پوش و چهار فرود هواپیمای نظامی به سمت این نقطه از کشور حرکت کرد. قشون ۱۰ هزار نفره دولت، در برابر قوای ۷۰۰ نفره بویر احمد لشکر کشی کردند و جنگ به وقوع پیوست. نبرد اصلی در میان دیوارهای کشیده تنگه تامرادی رخ داد. جایی که درگیری‌ها ۶ روز به طول انجامید و تلفات نیروهای دولتی بین ۵ تا ۵ هزار نفر تخمین زده شد. بویر احمدی‌ها جنگ را به تنگه تامرادی کشاندند چرا که منطقه خوبی برای غافلگیر کردن قشون دولت بود و از طرفی آن‌ها نمی‌توانستند سلاح‌های سنگین خود را به کار بگیرند. هر شلیک توپ در میان دیوارهای تنگه می‌توانست به تخریب آن، بر سر قشون دولت منجر شود. در نهایت لشکر دولت شکست خورد و طایفه بویر احمد پیروز میدان شد. تنگه تامرادی فارغ از اهمیتی که در صنعت گردشگری کشور

دارد، یک منطقه تاریخی و استراتژیک به حساب می‌آید. برخی از منابع هم می‌گویند، تنگه تامرادی همان جایی است که آریوبرزن، سردار دلیر ایرانی در برابر لشکر اسکندر مقدونی ایستادگی کرد.

۴۰ دقیقه پیمایش پیاده

برای پیمایش فنی تنگه تامرادی نیاز به حضور مربی و متخصص در نور دی دارید. برای پیمایش فنی تنگه به تجهیزاتی نظیر وت سوت یا همان لباس غواصی، کلاه ایمنی، طناب، هارنس، چلیقه نجات، کارابین، هشت طناب و کوله نیاز است. بخشی از مسیر کوهپیمایی را می‌توان با وانت‌هایی که در محل حضور دارند طی کرد و پس از آن، ۴۰ دقیقه پیمایش پیاده آغاز می‌شود. در این مسیر آرام‌آرام از میانه کوه‌ها گذر می‌کنید و گاهی دست به سنگ می‌شوید. با توجه به فصل مناسب برای پیمایش تنگه، از بین مزرعه‌های خیار و درختان پر از انجیر می‌گذرید و در نهایت در ابتدای مسیر ورودی تنگه قرار می‌گیرید. حالا باید مجهز شوید و با اولین فرود به دل آب بزنید.

اولین فرود با سر خوردن از ارتفاع ۸ متری

اولین فرود و اولین آبشار تنگه حدود ۸ متر ارتفاع

دارد که راه بهتری هم برای پشت سر گذاشتن آن وجود دارد. این آبشار شیب نسبتاً تندی دارد اما با این حال هموار است و بهترین راه برای گذر از خان اول، سر خوردن در مسیر آبشار است. می‌توانم ادعا کنم که این سرسره طبیعی، یکی از بهترین سرسره‌های طبیعی همه‌زندگی‌ام بود. وجود این سرسره مهیج در همان ابتدای کار، حال خوب و انرژی لازم برای ادامه مسیر را تأمین می‌کند. نکته‌ای که در باره تامرادی وجود دارد این است که آب این تنگه به شدت سرد است. آبی که در تمام مسیر از آن گذر می‌کنید، در واقع آب برف‌هایی است که در فصل‌های سرد سال، روی کوه‌های مجاور می‌نشینند و در فصل‌های گرم سال، رفته رفته ذوب و در دل کوه جاری می‌شود. وقتی از نوک انگشت‌های پا تا فرق سرتان یک باره داخل آب فرو می‌روید، لرز عجیبی به اندام‌تان می‌افتد که

وقتی به دمای آب عادت کردید، از بین می‌رود. در فصل تابستان که دلتان هوای خنکای زمستان را می‌کند، تامرادی می‌تواند برایتان تداعی‌کننده همان آب‌وهوایی باشد که دلتنگش بوده‌اید.

فرود هیجان انگیز آخر

تمام طول تنگه حدود ۵ آبشار و فرود دارد که اگر از فرود آخر صرف نظر کنیم، بقیه فرودها کمتر از ۱۲ متر طول دارند. فرود آخر، از کنار بزرگ‌ترین آبشار تامرادی گذر می‌کند. جایی که آبشارهای کوچک و چشمه‌های پر شمار مسیر، بالاخره به یکدیگر می‌رسند و حجم دیدنی‌آب، به پایین سر ازیر می‌شود. این آبشار حدود ۲۵ متر ارتفاع دارد و هنگام فرود آمدن از آن، آرزوی کنید که کاش مسیر

به صرف تماشای زیستگاه

سنباب‌ها، دارکوب‌ها و ...

باقت تنگه تامرادی زیباست. آن قدر زیبا که دلتان نمی‌آید از درختان در هم تنیده شده بالای سرتان و کوه‌های سبز اطراف چشم بردارید. این جاذبه‌های سنباب‌های ایرانی یا همان سنباب‌هایی است که با نام زاکرس می‌شناسیم. آب تنگه شفاف و درخشان است و در مسیر شنا، دلتان می‌خواهد ساعت‌ها روی آب دراز بکشید و از گرم‌آلود خورشید لذت ببرید. ماهی‌ها، قورباغه‌ها و خرچنگ‌های زیادی در این آب‌زندگی می‌کنند. جای جای تامرادی، پرندهای کوچک و بزرگ رنگارنگ را می‌بینید و اگر خوب دقت کنید، دارکوب‌ها و پرستوها را به راحتی تشخیص می‌دهید.

غافلگیری‌ها در نگین سبز رنگ ایران

این که یک نفر مسافت طولانی از شمال کشور مثلاً ۱۳۵۰ کیلومتری بین شهرهای مشهد تا تنگه تامرادی را پشت سر بگذارد، تا بتواند این تنگه را به صورت فنی پیمایش کند، شاید کمی عجیب به نظر برسد. با این حال من که این تجربه را پشت سر گذاشته‌ام امروز می‌توانم با خیال راحت به شما بگویم «ارزشش را داشت». کهگیلویه و بویر احمد استان سرسبز، پرآب و زیبایی است که به رغم ظرفیت بالایی که برای جذب گردشگر دارد، از دیده‌ها پنهان است. اگر روزی روزگاری گذرتان به این نگین سبز رنگ ایران عزیزمان افتاد، از تنگه زیبای تامرادی دیدن کنید. پیمایش غیرفنی این تنگه هم خالی از لطف نیست و

دیدنی‌های اطراف تنگه

«تامرادی»

آبشار یاسوج آبشار یاسوج یکی از زیباترین آبشارهای ایران و یکی از مهم‌ترین مقصدهای گردشگری استان کهگیلویه و بویر احمد است. این آبشار تنها ۲ کیلومتر تا مرکز شهر یاسوج فاصله دارد. برای رفتن به این آبشار از سمت تنگه تامرادی باید یک مسیر ۵۲ کیلومتری را طی کنید.

دشت راق دشت معروف راق در ۵۳ کیلومتری تنگه تامرادی

قرار گرفته است. این دشت سرسبز به وسیله کوه‌ها محاصره شده. چشمه‌های زیادی هم در گوشه و کنار آن وجود دارد. سفر به این دشت تبدیل به یک خاطره خوب خواهد شد.

تنگه مهریان شاید تنگه تامرادی بهترین و بکرترین تنگه استان کهگیلویه و بویر احمد باشد اما قطعاً تنها تنگه این استان نیست. تنگه مهریان ۵ کیلومتر با یاسوج و ۵۹ کیلومتر با تنگه تامرادی فاصله دارد. این تنگه در مسیر یاسوج به عقید قرار دارد. علاوه بر سرسبزی و زیبایی در فصل بهار و تابستان، این تنگه در فصل زمستان هم یکی از محبوب‌ترین مقصدهای گردشگری استان است چون بارش برف این جا را به یک پیست اسکی تبدیل می‌کند.

روستای کریک کریک یک روستای کوچک و گردشگری است.

این روستا به ماسوله کهگیلویه و بویر احمد شهرت دارد. مسیر رسیدن به این روستا شباهت زیادی به جاده‌های شمال کشور دارد. این روستای سرسبز در شهرستان دناو در ۲۵ کیلومتری یاسوج قرار گرفته است.

غار ده شیخ دنا غار ده شیخ در ۲ کیلومتری روستایی به همین

اسم قرار دارد. این روستا از سی سخت، مرکز شهرستان دنا، حدود ۳۰ کیلومتر فاصله دارد. جالب است بدانید که این غار تا یک دهه گذشته ناشناخته بود و در سال ۸۹ توسط یکی از اهالی روستای ده شیخ شناسایی شد. این غار عجیب و کمتر شناخته شده می‌تواند یکی از جذاب‌ترین مقصدها در سفر به استان کهگیلویه و بویر احمد باشد.